

SYSTEM
REZERWY FEDERALNEJ

Imo pectore Basi i Adamkowi oraz Milci

SYSTEM REZERWY FEDERALNEJ

Wojciech Kwiatkowski

Wydawnictwo Naukowe SCHOLAR
Warszawa 2014

Recenzja:
prof. dr hab. *Zbigniew Polański*

Redaktor prowadząca: *Lidia Męzińska*

Redakcja i korekta: *Anna Kaniewska*

Projekt okładki: *Katarzyna Juras*

Zdjęcie na okładce: *Wojciech Kwiatkowski*

Copyright © 2014 by Wydawnictwo Naukowe Scholar Spółka z o.o.

Projekt realizowany
z Narodowym Bankiem Polskim
w ramach programu edukacji ekonomicznej

NBP

Narodowy Bank Polski

ISBN 978-83-7383-703-4

Wydawnictwo Naukowe Scholar Spółka z o.o.
ul. Krakowskie Przedmieście 62, 00-322 Warszawa
tel./fax 22 826 59 21, 22 828 95 63, 22 828 93 91
dział handlowy: jak wyżej, w. 105, 108
e-mail: info@scholar.com.pl
www.scholar.com.pl

Wydanie pierwsze
Skład i łamanie: WN Scholar (*Jerzy Łazarski*)
Druk i oprawa: Drukarnia na Księżym Młynie, Łódź

SPIS TREŚCI

Wykaz skrótów	9
Wprowadzenie	11
1. Cel pracy	12
2. Metoda badawcza	14
3. Struktura pracy	14
4. Podziękowania	15
ROZDZIAŁ 1	
Historia bankowości centralnej Stanów Zjednoczonych	17
1.1. Kształtowanie się bankowości centralnej na świecie	17
1.2. Historia bankowości centralnej w Stanach Zjednoczonych jako element procesu powstawania nowego państwa	21
1.2.1. Podział władzy w konstytucji Stanów Zjednoczonych	23
1.2.2. Pierwsze samodzielne próby uregulowania sektora bankowego na szczeblu ponadstanowym	25
1.3. Pierwszy Bank Stanów Zjednoczonych	26
1.4. Drugi Bank Stanów Zjednoczonych	28
1.5. Lata wolnej bankowości w Stanach Zjednoczonych	32
1.6. Przyjęcie ustawy <i>National Banking Act</i> . Powstanie banków krajowych, pierwsze trwałe instytucje federalne mające wpływ na sektor finansowy w Stanach Zjednoczonych	35
1.7. Kryzysy bankowe przełomu XIX i XX wieku	38
1.8. Prace nad ustawą o banku centralnym Stanów Zjednoczonych	40
ROZDZIAŁ 2	
Podstawowe założenia pierwotnego tekstu <i>Federal Reserve Act</i>. Ewolucja banku centralnego Stanów Zjednoczonych na przestrzeni XX i XXI wieku	46
2.1. Podstawowe założenia pierwotnego tekstu <i>Federal Reserve Act</i>	46
2.2. Następstwa utworzenia Rezerwy Federalnej	48
2.3. Działalność Reserve Bank Organization Committee	49
2.4. Zarząd Rezerwy Federalnej – organizacja i skład osobowy	52
2.5. Zarząd Rezerwy Federalnej – kompetencje i uprawnienia	53
2.6. Banki Rezerwy Federalnej – tworzenie, warunki członkostwa, uprawnienia i obowiązki	54
2.7. Zarządy banków Rezerwy Federalnej	58

2.8. Federalny Komitet Doradczy – skład osobowy, kompetencje i uprawnienia	60
2.9. Emisja banknotów Rezerwy Federalnej	61
2.10. Problemy w funkcjonowaniu Rezerwy Federalnej do lat 30. XX wieku	62
2.11. Ważniejsze nowelizacje ustawy przyjęte po 1913 r. mające wpływ na dzisiejszy kształt, zakres kompetencji i obowiązków banku centralnego Stanów Zjednoczonych	65

ROZDZIAŁ 3

Pozycja systemu Rezerwy Federalnej w strukturze władzy Stanów Zjednoczonych. Organy systemu Rezerwy Federalnej.	75
3.1. Architektura instytucjonalna banków centralnych na świecie	75
3.2. Status Systemu Rezerwy Federalnej w strukturze władzy w Stanach Zjednoczonych	77
3.2.1. Kwestia statusu Systemu Rezerwy Federalnej jako „federalnej agencji regulacyjnej Stanów Zjednoczonych”	79
3.3. Struktura instytucjonalna Systemu Rezerwy Federalnej	81
3.4. Rada Gubernatorów Systemu Rezerwy Federalnej	82
3.4.1. Status i skład Rady Gubernatorów	82
3.4.2. Zwolnienie stanowiska członka Rady Gubernatorów Systemu Rezerwy Federalnej	85
3.4.3. Przewodniczący i wiceprzewodniczący Rady Gubernatorów Systemu Rezerwy Federalnej	87
3.4.4. Uprawnienia Rady Gubernatorów Systemu Rezerwy Federalnej	92
3.5. Banki Systemu Rezerwy Federalnej	94
3.5.1. Status prawny banków Systemu Rezerwy Federalnej	95
3.5.2. Skład personalny banków Systemu Rezerwy Federalnej	97
3.5.3. Uprawnienia banków Systemu Rezerwy Federalnej	101
3.5.4. Szczególna pozycja nowojorskiego banku Systemu Rezerwy Federalnej	103
3.6. Federalny Komitet do spraw Operacji Otwartego Rynku	105
3.6.1. Skład i zadania Federalnego Komitetu do spraw Operacji Otwartego Rynku	105
3.6.2. Przebieg procesu decyzyjnego w Komitecie	107
3.7. Banki członkowskie Systemu Rezerwy Federalnej	110
3.8. Instytucje doradcze i partnerskie Systemu Rezerwy Federalnej	112
3.8.1. Instytucje doradcze Systemu Rezerwy Federalnej	113
3.8.2. Rada do spraw Monitorowania Stabilności Finansowej	113
3.8.3. Urząd Finansowej Ochrony Konsumentów	115
3.8.4. Federalna Korporacja Ubezpieczania Depozytów	116
3.8.5. Urząd Kontrolera Waluty	117

ROZDZIAŁ 4

Niezależność i przejrzystość systemu Rezerwy Federalnej w strukturze władzy Stanów Zjednoczonych	119
4.1. Interpretacja niezależności i odpowiedzialności banku centralnego	119
4.2. System Rezerwy Federalnej a system polityczny w Stanach Zjednoczonych	125
4.3. Niezależność Systemu Rezerwy Federalnej a konstytucja Stanów Zjednoczonych	126
4.4. System Rezerwy Federalnej a Kongres	127
4.5. System Rezerwy Federalnej a prezydent	129
4.5.1. Porozumienie między Departamentem Skarbu a Systemem Rezerwy Federalnej z 1951 r.	130
4.6. System Rezerwy Federalnej a sądy w Stanach Zjednoczonych	132
4.7. Niezależność personalna osób wchodzących w skład organów Systemu Rezerwy Federalnej	133
Kadencja członków Rady Gubernatorów	133
4.7.1. Zasady wynagradzania osób wchodzących w skład organów decyzyjnych banku	135
4.7.2. Kwestia wygaśnięcia mandatu w organach banku centralnego USA	136
4.8. Niezależność funkcjonalna Systemu Rezerwy Federalnej	138
4.9. Niezależność finansowa Systemu Rezerwy Federalnej	140
4.10. Przejrzystość działalności Systemu Rezerwy Federalnej	141
4.10.1. Działalność konstytucyjnych organów USA w zakresie przejrzystości działalności Systemu Rezerwy Federalnej	142
4.10.2. Przejrzystość działania Systemu Rezerwy Federalnej a Kongresowe Biuro Obrachunkowe	144
4.10.3. Przejrzystość działania Systemu Rezerwy Federalnej a dostęp do informacji publicznej	145
4.10.4. Działalność własna Systemu Rezerwy Federalnej	148

ROZDZIAŁ 5

Cele i zadania systemu Rezerwy Federalnej	152
5.1. O celach i zadaniach banków centralnych	152
5.2. Cele Systemu Rezerwy Federalnej	156
5.3. Zadania Systemu Rezerwy Federalnej	158
5.4. Charakterystyka instrumentów polityki pieniężnej stosowanych przez System Rezerwy Federalnej	159
5.4.1. Operacje otwartego rynku	159
5.4.2. Instrument dyskontowy	161
5.4.2.1. Rodzaje kredytu dyskontowego Systemu Rezerwy Federalnej	162
5.4.2.2. System Rezerwy Federalnej jako pożyczkodawca ostatniej instancji	164

5.4.2.3. Formy działania podejmowane przez System Rezerwy Federalnej w 2007 r.	168
5.4.3. Rezerwy obowiązkowe	169
5.5. Interwencje na rynku walutowym	171
5.6. Emisja środków płatniczych przez banki Systemu Rezerwy Federalnej	171
5.7. System Rezerwy Federalnej jako uczestnik rozliczeń międzybankowych w Stanach Zjednoczonych	172
5.8. Udział Systemu Rezerwy Federalnej w regulacji amerykańskiego sektora finansowego i nadzorze nad nim. Rada ds. Monitorowania Stabilności Finansowej	174
5.8.1. System Rezerwy Federalnej jako regulator sektora bankowego w Stanach Zjednoczonych	176
5.8.2. Udział Systemu Rezerwy Federalnej w nadzorze nad systemem finansowym w Stanach Zjednoczonych	178
5.8.2.1. Zasady wykonywania nadzoru przez System Rezerwy Federalnej	181
5.8.2.2. System Rezerwy Federalnej a ochrona praw konsumentów usług finansowych	186
Wnioski	188
Bibliografia	196
Wykaz rycin i tabel	210